

„Tvorenie je radosť – radostne tvoríme zo starého nové“

Projekt schválila Správna rada Nadácie VSE.

Obsah

TVORIVÉ DIELNE.....	3
PREČO TVORENIE Z TEXTILNÉHO ODPADU?.....	3
TKANIE – NAJMLADŠIA RUČNÁ TEXTILNÁ TECHNIKA.....	3
MAĽOVANIE PIESKOM.....	5
DROTÁRSTVO.....	6
DRÔTENÝ ŠPERK.....	6
DEŇ ORGANIZOVANÝCH AKTIVÍT - TVORIVÉ DIELNE V LESE DÚBRAVA.....	7
VZDELÁVANIE – INŠPIRÁCIE – ZAMYSLENIA.....	8
PRACOVNÝ ZOŠIT.....	8
CVIČENIE č. 1 – ROZKRESLITE SA.....	8
CVIČENIE č. 2 – KRESLENIE ZATVORENÝMI OČAMI.....	8
CVIČENIE č. 3 – JA VO FARBE.....	9
CVIČENIE č. 4 – Tvár v zmysloch – ZRAK, SLUCH, ČUCH, CHUŤ, HMAT, EKOLÓGIA PROSTREDIA....	9
ZÁVEROM.....	10

TVORIVÉ DIELNE

Dovoľujeme si Vás inšpirovať v našej príručke tvorivými a seba poznávacími aktivitami, ktoré sme realizovali počas trvania projektu.

PREČO TVORENIE Z TEXTILNÉHO ODPADU?

Aktuálne štatistiky hovoria, že na Slovensku vyprodukuje jeden človek v priemere až 433 kg odpadu, kým v roku 2017 to bolo 348 kg. Znamená to, že každý rok vyhadzujeme viac smetí. Produkujeme viac odpadu, na druhej strane začíname triediť komunálny odpad. Systém triedenia odpadov nie je na Slovensku jednotný. Cieľom projektu je informovať a vzdelávať verejnosť o životnom cykle výrobkov, o cirkulárnej ekonomike v kontexte udržateľnosti prírodných zdrojov. Vzdelávanie konzumentov (vytváračov odpadu) sa ukázalo ako veľmi efektívne riešenie danej problematiky. Upriamujeme ich pozornosť na bezodpadovosť, dĺžku, uzavretosť životného cyklu výrobkov z textilu. Textil si nevážime, keďže je lacný. Textilný odpad sa na Slovensku už spracováva. Upriamime pozornosť na textil ako surovinu.

Hovorme o ekologickom dopade textilného priemyslu, o podmienkach v akých sa oblečenie vyrába, fast fashion, koncept zero waste, prirodzené obnoviteľné zdroje, recyklácia a upcyklácia. Počas dielni účastníci aplikujú získané vedomosti. Zoznámia sa predovšetkým so spôsobom vzniku textílií, vyskúšajú si jeho výrobu. Nadviazali sme na tradičné remeselné spracovanie textilu tkaním. Pracujeme s konceptom, že textil a oblečenie môžu mať takmer nekonečný životný cyklus do rozpadnutia. Textil je možné neustále pretvárať, prispôbovať.

TKANIE – NAJMLADŠIA RUČNÁ TEXTILNÁ TECHNIKA

Pod tkaním rozumieme, zhotovovanie textilu pravouhlým krížením osnovných a útokových nití a tento postup sa výroby sa realizuje na krosnách. Základná väzba tkanín: ripsová, keprová, plátňová. Tkanie plátnovej a ripsovej väzby je jednoduchšie ako tkanie kepru. Tieto dve väzby bol známe od neolitu. Používanie zvislých krosien so závažiami na území Slovenska dokladujú archeologické nálezy hlinených závaží. Ženská postava pri tkaní na zvislých krosnách je vyobrazená na nádobe, ktorá bola objavená v Šoproni v Maďarsku. Nálezy z obdobia Veľkej Moravy prezentujú tkaniny s plátnovou väzbou. Prvé súkennícke cechy vznikli v 15 storočí. Na dedinách sa domáce tkanie rozvíjalo od polovice 19 storočia.¹

Krosná alebo tkáčske krosná (v slangu alebo historicky: stav, tkáčsky stav) sú mechanický stroj slúžiaci na výrobu tkanín. Môže byť ručný alebo mechanický, najčastejšie z dreva. Tento nástroj bol v minulosti jediným nástrojom na výrobu

¹ Juraj Zajonc – Tkanie ripsu a kepru

textílií a používa sa dodnes, hoci už len ojedinele. V súčasnosti krosná nahradili tkáčske stroje.²

Tkalo sa z prírodných materiálov ako ľan, bavlna alebo vlna, ktoré sú odolné a antibakteriálne a antimikrobiálne vlastnosti. Vedeli ste, že napríklad ľan má antibakteriálne účinky, skvelo absorbuje vlhkosť a potláča rast baktérii, húb a plesní? Je skvelý výrobu uterákov alebo utierok.³

V rámci aktivít projektu tvorivé dielne so zameraním na tkanie a tvorivé dielne ktoré využívali odpadové materiály zastrešovala lektorka p. Zuzana Eliášová fy Sewnbag - ušitá taška. Firma šije tašky a produkty prevažne z odpadu, odrezkov a recyklovaných textílií. Úžasné je aj množstvo odrezkov a textilného odpadu, ktoré firmy vyprodukujú. Bežná kvalita, alebo poškodený materiál sa vyhadzuje v objeme 15 ton z jedinej firmy mesačne. Lektorka prezentovala zásady zero waste, ktorý uplatňujú pri podnikaní. Vedia redukovať prichádzajúci odpad, na 10% pôvodného objemu.

Zuzana Eliášová: „Každý produkt, ktorý vyrobíme má za sebou zaujímavú históriu. Svoj pôvodný účel už splnil. Kruh sa uzavrel. Upcyclujeme ho, vyrobíme z neho nový produkt, s novým účelom a novou budúcnosťou. Jeho príbeh bude pokračovať.“

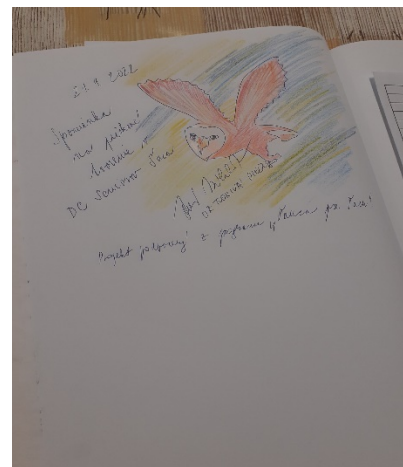
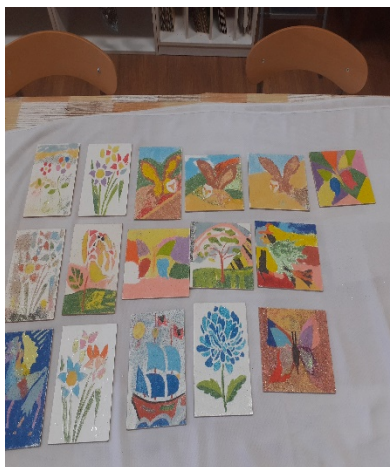
Ak si chcete vyskúšať tkanie, ktoré bude aj pre Vás ľahko prístupné, ideálnou voľbou je tkanie na rámiku. Pohráte sa s farbami a vlastnými prstami. Je to výborná aktivita na relax, rozvoj jemnej motoriky a výsledkom je originálna dekorácia. Ak si chcete vyskúšať tkanie na tkáčskom stave v Košiciach, môžete navštíviť ÚĽUV⁴ alebo sociálny podnik Sewnbag.

² [Krosná – Wikipédia \(wikipedia.org\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Krosn%C3%A1)

³ [Tradície na krosnách - sewnbag.com](http://sewnbag.com)

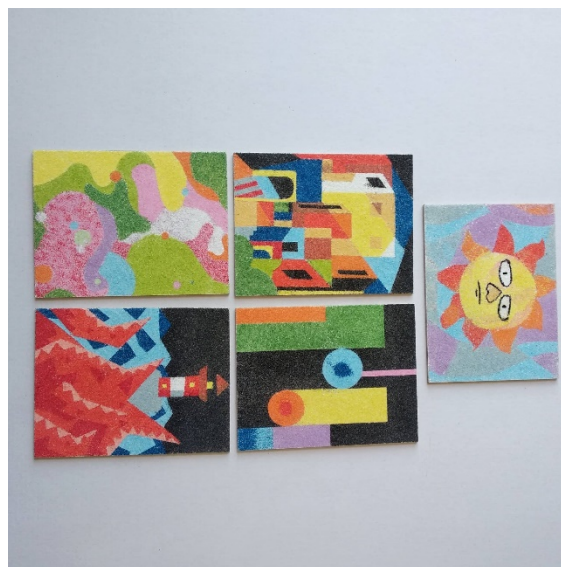
⁴ [Tkáčstvo - ÚĽUV - Ústredie ľudovej umeleckej výroby \(uluv.sk\)](http://uluv.sk)

MAĽOVANIE PIESKOM

Práca s pieskom ako relax spojený s kreatívnou tvorbou, s výsledkom ktorej budete príjemne prekvapení. Na pripravenú doštičku, ktorej stále lepiaci povrch je prekrytý snímateľným papierom si nakreslíme a následne vyrežeme alebo vytrháme obrázok. Farebný piesok je možné miešať, je hygienicky nezávadný.

Vhodný materiál na teambuildingové aktivity spoločné tvorenie a komunikáciu účastníkov. Pieskovému tvoreniu sa potešili v DC Seniorov MČ KE Šaca a deti a mládež počas organizovaných letných aktivít.

DROTÁRSTVO

Je špecifická forma ľudového sezónneho doplnkového zamestnania vykonávaná pochôdzkovým spôsobom, zameraná na opravy keramiky a plechového riadu a výrobu a podomový predaj jednoduchých úžitkových predmetov zhotovených špecifickými technikami z drôtu a plechu; neskôr aj remeslo, vykonávané dielenským a manufaktúrnym spôsobom.⁵

DRÔTENÝ ŠPERK

Pracovali sme s drôtom farby striebornej, medenej a zlatej. hrúbky 1 mm a 0,4 mm. Vyskúšali sme si opletanie kamienkov, koráliek – bižutérie – klarisky. Lektorka dielní Silvia Juhanová Lukačínová sa venuje vedeniu remeselných dielní hlavne pre deti v školách a školských zariadeniach a funguje pod značkou Tvorenie a učenie.

⁵ [Drotárstvo - ÚĽUV - Ústredie ľudovej umeleckej výroby \(uluv.sk\)](http://Drotarstvo-ULUV-Ústredie-ľudovej-umeleckej-výroby(uluv.sk))

⁶ Tvorenie je radosť - radostne tvoríme zo starého nové.

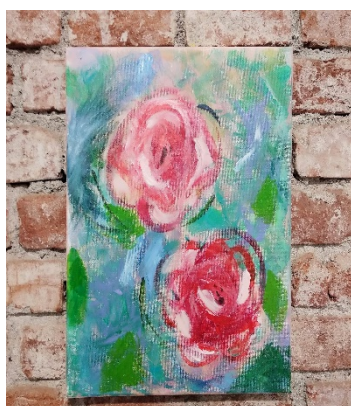
DEŇ ORGANIZOVANÝCH AKTIVÍT - TVORIVÉ DIELNE V LESE DÚBRAVA

Počas leta sme sa zapojili do podujatia v MČ KE Šaca a pripravili sme kreatívne tvorivé dielne pre malých aj veľkých.

REČ UMENIA

Reč umenia je univerzálnym jazykom, ktorý napomáha sebapoznaniu. Akad.mal. Darina Kopková viedla kurzy maľby.

VZDELÁVANIE – INŠPIRÁCIE – ZAMYSLENIA

PRACOVNÝ ZOŠIT

Ponúkame Vám inšpirácie vo forme materiálov, ktoré si môžete vyplniť a tak sa o sebe niečo dozvedieť.

CVIČENIE Č. 1 – ROZKRESLITE SA

Zoberte 2 ceruzky. Jednu do pravej, jednu do ľavej ruky. Na pripravený hárok papiera A4 kreslite so zatvorenými očami kruh, po pokyne lektora sa zmení kreslený tvar na trojuholník. Kreslite podľa pokynov lektora a nepozerajte sa na papier.

CVIČENIE Č. 2 – KRESLENIE ZATVORENÝMI OČAMI

Využitím tradičných aj menej tradičných techník (maľba zatvorenými očami, dôjde k uvoľneniu a rozvíjaniu potenciálu účastníkov podujatí. KRESLENIE ZATVORENÝMI OČAMI - umelecké fraktálne kresby - kreslíme zo samotnej potreby umeleckého prejavu.

Základné zásady kreslenia:

- výkres položíme do horizontálnej polohy,
- stopneme si sami alebo požiadame blízkych aby nám sledovali čas 60 sekúnd,
- počas týchto 60 sekúnd, čierne pero položíme na jedno miesto na výkres a nepretržitou čiarou/líniou vo všetkých smeroch kreslíme,
- snažíme sa nekresliť žiadne tvary, pero necháme voľne kresliť „TANCOVAŤ“ po papieri. Ak sa náhodou pristihneme, že kreslíme nejaký konkrétny motív, stačí si to uvedomiť a zmeniť to,
- kreslíme strednou rýchlosťou a usilujeme sa zaplniť 2/3 výkresu,
- ak čiara počas kreslenia vyšla von jednoducho sa vraciame naspäť a pokračujeme ďalej, neotvárame oči a neprestávame kresliť,
- na konci pozatvárame všetky neuzatvorené čiary – jednu neuzatvorenú s druhou.

Vo vytvorenom obrázku môžeme hľadať ďalšie obrazce, symboly a tie „vytiahnuť“ na povrch, vyfarbiť ich pastelkami. Viac o fraktálnej kresbe.⁶

⁶ [Úvod \(fraktálnakresba.sk\)](http://Úvod(fraktálnakresba.sk))

CVIČENIE Č. 3 – JA VO FARBE

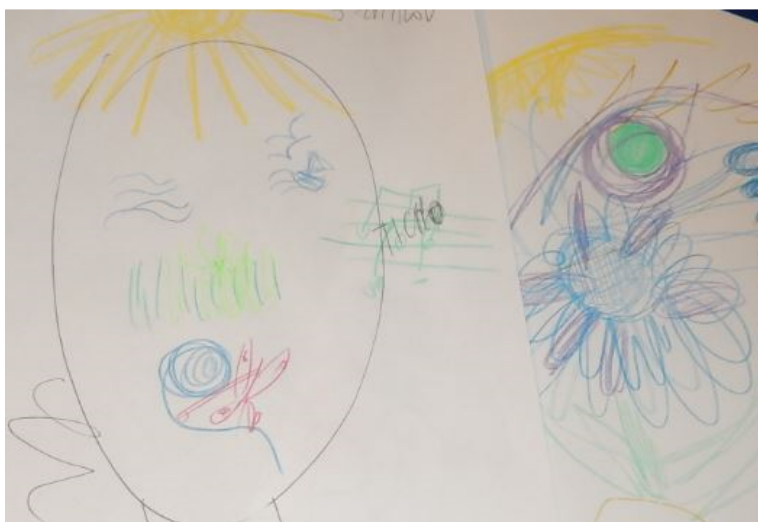
Vyfarbite sa svojimi obľúbenými farbami.

CVIČENIE Č. 4 – Tvár v zmysloch – ZRAK, SLUCH, ČUCH, CHUŤ, HMAT, EKOLÓGIA PROSTREDIA

Nakreslite svoj portrét zodpovedaním nasledovných otázok:

- Na čo sa radi pozeráte?
- Čo radi počúvate?
- Aká vôňa sa Vám páči?
- čom radi hovoríte?
- Čoho sa radi dotýkate?
- V akom prostredí sa cítite najlepšie?

ZÁVEROM

Podporujeme kreativitu u ľudí, a ich psychické zdravie. Prinášame prepojenie tripartity obec, OZ a podnikateľský sektor, spoluzodpovednosť a uvedomenie, že nie je čas čakať, že to vyriešia iní.

Kombináciou tém prednášok a workshopov, príklady z praxe sociálneho podniku, ktorý sa zameriava na spracovanie textilu, s partnermi projektu sme ukázali účastníkom projektu nové možnosti.

Účastníci na dielňach a prednáškach boli povzbudení k tvoreniu a to aj tvoreniu z odpadu. Seba rozvojové aktivity, tvorenie, rozhovory, koučing doplnili program o ďalší rozmer. Fotodokumentáciu z projektu nájdete na stránke OZ Tvorivá dielňa v časti fotogaléria. A na stránkach partnerov MČ KE Šaca.

Tvorenie je radosť, radostne tvoríme s Vami od roku 2011.

ĎAKUJEME

OZ Tvorivá dielňa

[O nás | Občianske združenie Tvorivá dielňa \(oztvorivadielna.sk\)](http://oztvorivadielna.sk)

[OZ Tvorivá dielňa \(facebook.com\)](https://www.facebook.com/oztvorivadielna)